

Asia: VN/20544/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

STM:llä ei ole huomautettavaa pykälän 22 rakenteeseen tai toimivaltajakoihin, mutta haluamme tuoda esiin muutamia lasten hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden kannalta olennaisia näkökohtia. Pidämme myönteisenä, että oppimisen ja osaamisen arvioinnin tavoitteet, kohteet ja periaatteet määritellään aiempaa täsmällisemmin lain tasolla, mikä vahvistaa arvioinnin läpinäkyvyyttä ja yhdenvertaisuutta. Arvioinnin selkeytyminen tukee myös oikea-aikaista tuen tarpeen havaitsemista ja kodin ja koulun yhteistyötä, mikä on tärkeää oppilaan hyvinvoinnin näkökulmasta. Käyttäytymisen arvioinnin eriyttäminen oppimisen ja osaamisen arvioinnista on perusteltua, jotta arviointi ei heikennä tuen tarpeessa olevien oppilaiden asemaa. Lukuvuoden aikaisen ohjaavan palautteen velvoite on kannatettava, kunhan se ei muodostu opetuksen järjestäjille kohtuuttoman raskaaksi. Kokonaisuutena STM arvioi, että esitetty sääntely selkeyttää arviointikäytäntöjä ja tukee oppilaiden yhdenvertaista kohtelua ilman, että sillä on kielteisiä vaikutuksia oppilaan oikeuteen saada tarvitsemansa tuki.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

STM:llä ei ole huomautettavaa esitettyyn sääntelyrakenteeseen, mutta haluamme tuoda esiin joitakin näkökohtia lasten hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja tuen tarpeiden tunnistamisen näkökulmasta. Pidämme myönteisenä, että oppilaan opinnoissa etenemistä koskeva päätöksenteko täsmennetään lain tasolla ja että opettajan vastuu arvioinnista ja sen perusteista määritellään selkeästi. Sääntelyn selkeyttäminen oppilaan ja huoltajan kuulemista koskevilla tilanteilla on kannatettavaa, koska se lisää prosessin läpinäkyvyyttä ja tukee perheen oikeusturvaa. STM pitää tärkeänä, että arviointia ja etenemistä koskevilla päätöksissä huomioidaan oppilaan kehityksellinen tilanne ja hyvinvointi, ja että Opetushallituksen tulevat tarkentavat määräykset tukevat yhdenvertaisia käytäntöjä paikallisesti. Kokonaisuutena STM pitää ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina ja arvioi, että ne tukevat oppilaiden oikeutta saada asianmukaista tukea ja tulla kohdelluiksi yhdenvertaisesti koko maassa.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

STM:llä ei ole huomautettavaa pykälän 22 b rakenteeseen tai toimivaltajakoihin, mutta haluamme tuoda esiin muutamia näkökohtia lasten hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. On myönteistä, että todistuksia koskeva sääntely nostetaan lain tasolle, mikä selkeyttää oppilaiden oikeuksia ja vahvistaa valtakunnallisesti yhtenäisiä käytäntöjä. Selkeä sääntely lukuvuositodistuksen, päättötodistuksen ja välitodistusten antamisesta tukee oppilaiden siirtymiä ja vähentää epäselvyyksiä, joilla voi olla vaikutusta myös oppilaan hyvinvointiin ja jatko-opintopolkuun. Oppilaan ja huoltajan tiedonsaannin vahvistaminen on tärkeää, jotta perheellä on riittävät edellytykset ymmärtää arvioinnin perusteet ja oppilaan suoriutumista koskevat ratkaisut. Pidämme tarkoituksenmukaisena, että Opetushallitukselle säädetään velvollisuus antaa tarkentavia määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista, sillä tämä mahdollistaa yhdenvertaisesti toteutetut käytännöt myös paikallistasolla.

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

STM toteaa, että arviointia koskevilla muutoksilla voi olla välillisiä yhteyksiä lasten hyvinvointiin ja tuen tarpeiden havaitsemiseen, ja siksi on hyödyllistä, että opetuksen järjestäjien käytännöt tukevat oppilaiden kokonaisvaltaista tilannetta myös arviointiprosessin aikana.

livari Annakaisa
Sosiaali- ja terveysministeriö

Louhi Tiina
Sosiaali- ja terveysministeriö - Yhteisöt ja toimintakyky -osasto